

Ul. Miodowa 10
00-251 Varšava, Poljska

Tel: +48 22 520 06 00
Fax: +48 22 520 06 05

E-mail: bpri@odihr.pl
osce.org/odihr

Izveštaj sa Drugog sastanka Radne grupe lokalnih samouprava

Sarajevo, Bosna i Hercegovina, 28-30. maj 2013.

Cilj

Svrha Radne grupe lokalnih samouprava (engl. SGWG) je promoviranje razmjene inicijativa/praksi ukljujuvanja Roma u strukture i aktivnosti lokalnih samouprava te stvaranje mogu nosti za zajedni ko stjecanje znanja i izgradnju kapaciteta. Predstavnici op ina, odgovorni za pitanja Roma, u estvovat e u radu na osnovu odobrenja Koordinacijskog odbora regionalnog projekta. Pored toga, udruženja lokalnih samouprava (kada je to primjenjivo) i romske nevladine organizacije mogu tako er u estvovati u radu Radne grupe lokalnih samouprava.

Osnovne informacije

Na prvom sastanku Radne grupe lokalnih samouprava, održanom 12-13. septembra 2012. godine u Zagrebu, lokalne samouprave koje su u estvovale predložile su teme za naredne sastanke. Tema za koju je najve i broj lokalnih samouprava izrazio interes je u eš e u donošenju odluka na lokalnom nivou, te je stoga ovo pitanje bilo u središtu pažnje Drugog sastanka Radne grupe lokalnih samouprava održanom 28-30. maja 2013. godine u Sarajevu.

Predstavljanje regionalnog izvještaja

BPRI je iskoristio ovu priliku da zvani no predstavi Regionalni izvještaj o borbi protiv diskriminacije i u eš u Roma u donošenju odluka na lokalnom nivou, koji uklju uje preko 30 primjera dobrih praksi. Izvještaj je tako er ponudio i sljede e preporuke:

<i>Borba protiv diskriminacije Roma</i>	<i>Promoviranje u eš a Roma u procesu donošenja odluka na lokalnom nivou</i>
1. Izvoditi politike i prakse na lokalnom nivou iz centralnih politika borbe protiv diskriminacije.	1. Uvesti u eš e Roma u inicijative koje direktno utje u na Rome.
2. Podizati svijest o diskriminaciji kao problemu i na inima borbe protiv diskriminacije.	2. Planirati politike koje e odgovoriti na potrebe lokalne zajednice, a uzeti u obzir i prioritete utvr ene na višim nivoima.
3. Dati prioritet proširivanju djelovanja od strane centralnih institucija za borbu protiv diskriminacije umjesto uspostavljanja novih lokalnih institucija.	3. Osigurati sredstva za provedbu.
4. Optimizirati procedure i pristup pravnim lijekovima u slu aju diskriminacije, kako bi iste uzele u obzir težak i složen pravni položaj Roma.	4. Promovirati rast sposobnih sagovornika kroz ciljane programe obuke i dugoro no investiranje u obrazovanje.
5. Rješavati višestruku diskriminaciju s kojom su suo ene žene i djevoj ice Romkinje.	5. Osigurati održivu i aktivnu zastupljenost Romkinja u procesu donošenja odluka.

Regionalni izvještaj dostupan je na www.bpri-odihr.org i <http://www.osce.org/odihr>.

Najbolje prakse za uključivanje Roma
Podržale by OSCE participating States

Project funded by the EU

Implemented by

U esnici

Drugom sastanku Radne grupe lokalnih samouprava prisustvovala je 31 jedinica lokalne samouprave (gradovi, općine, zajednice), 18 nevladinih organizacija, 10 državnih institucija i ministarstava u oblasti ljudskih prava, zaduženih za koordinaciju politika koje se odnose na Rome iz cijele regije Zapadnog Balkana (potpuna lista u esnika nalazi se u Prilogu 1). Pored ovih u esnika, BPRI pozdravlja u es i 13 Roma zaposlenih u lokalnim samoupravama i 11 romskih nevladinih organizacija koje imaju posebno značajnu ulogu u zapošljavanju novih projekata i osiguranju dobre komunikacije sa romskim zajednicama. Mnoge dobre prakse koje su započeli ovi akteri predstavljene su u Regionalnom izvještaju te je na sastanku izvršena prezentacija primjera iz svake zemlje.

Primjeri najboljih praksi

U es i Roma u procesima donošenja odluka na lokalnom nivou

Zdravko Janjušević iz **Demokratskog centra Bijelo Polje** (Crna Gora) predstavio je aktivnosti organizacije na izradi i provedbi lokalnog akcionog plana. Lokalni akcioni plan za uključivanje Roma usvojila je Skupština općine Bijelo Polje u decembru 2012. godine. Provedba se najefikasnije provodi u oblasti obrazovanja iako su još uvijek prisutni mnogi izazovi. Na primjer, još uvijek romska djeca nisu uključena u sistem predškolskog obrazovanja.

Zoran Pavlović, koordinator za romska pitanja u **Kragujevcu** (Srbija) od 2005. godine, govorio je o njihovom iskustvu višesektorske saradnje u oblasti integracije Roma. Ovakva saradnja je bila neophodna za rješavanje problema u oblasti upisa u matične knjige, pristupa sistemu zdravstvene zaštite, rješavanju problema prosjačnja djece, sprječavanju slučajeva trgovine ljudima i drugim pitanjima.

Husnija Bešković, zamjenik ministra u **Ministarstvu za zajednice i povratak Kosova***, govorio je o državnim mehanizmima za integraciju zajednica i njihovo uključivanje. Izborni zakon predviđa „rezervirana mjesta“ za pripadnike manjinskih zajednica. Ured premijera je također angažiran u ovoj oblasti. Posebni napor se ulaže u oblast obrazovanja.

Posebna pažnja data je mladim Romima jer su tri BPRI **Mlada romska profesionalca**, Aldina Fafulović iz Bosne i Hercegovine, Talita Jašarevski iz Hrvatske i Besart Elshani sa Kosova, predstavili svoje iskustvo u toku kampanje za lokalne izbore i borbe protiv diskriminacije u svojim lokalnim zajednicama. Prosječna starosna dob Roma je gotovo duplo manja od prosječne starosti općeg stanovništva na Zapadnom Balkanu, stoga je važno da se mladi Romi uključe u iznalaženje novih rješenja za inkluziju.

Borba protiv diskriminacije

U ime **Kancelarije Zaštitnika građana (ombudsmena) u Srbiji**, Dragana Vujković opisala je istraživanje na terenu koje su proveli kako bi se pratio utjecaj i nivo svijesti o Državnoj strategiji za unaprjeđenje položaja Roma. Tim ombudsmana također posjećuje romska naselja i sarađuje sa romskim zdravstvenim medijatoricama, pedagoškim asistentima, romskim koordinatorima i drugim medijatorima. Svrha ovih posjeta je podizanje svijesti o mehanizmima za borbu protiv diskriminacije, registriranje pritužbi i uključivanje Roma na odgovarajuće službe.

S obzirom da problem pravno nevidljivih osoba još uvijek postoji, Kancelarija ombudsmana predložila je promjene Zakona o vanparničnom postupku kako bi se omogućilo osobama da se registrišu uz dva svjedoka (ovo je usvojeno 2012. godine). Memorandum o razumijevanju između Kancelarije ombudsmana, Ministarstva unutrašnjih poslova i UNHCR-a je potpisan i formirana je radna grupa za praćenje provedbe ovog procesa. Pored toga, ombudsman također prati provedbu novog izmijenjenog i dopunjenog Zakona o stalnom i privremenom prebivalištu građana koji omogućava registriranje osoba bez prebivališta na adresi Centra za socijalni rad.

Kancelarija ombudsmana objavila je izvještaj o raseljavanju Roma iz naselja Belville u Beogradu. Dato je deset preporuka, ali je samo dio njih proveden.

---

* Ovaj naziv ne odražava stavove o statusu, i u skladu je sa UNSCR 1244/99 i Mišljenjem Međunarodnog suda pravde o proglašenju neovisnosti Kosova.

Irma Baraku, **komesarka za zaštitu od diskriminacije** iz Albanije, pokrenula je inicijativu pod nazivom „Otvoreni dani“ u saradnji sa lokalnim samoupravama kako bi se me u Romima podigla svijest o mehanizmima borbe protiv diskriminacije. Posebna pažnja usmjerena je na lokalne samouprave u kojima živi veliki broj romskog stanovništva te one u udaljenijim područjima. Komesarka je potpisala Memorandum o razumijevanju sa ovim lokalnim samoupravama te se odredila op inska kontakt-osoba koja može uputiti pritužbe komesarki. Broj pritužbi se pove ao šest puta u odnosu na 2012. godinu. U narednom periodu, komesarka e se usmjeriti na pitanja pristupa obrazovanju za romsku djecu, posebno djevoj ice.

Monika avlovi iz **Ureda ombudsmena iz Hrvatske** objasnila je proces „strateškog parni enja“ koje podrazumijeva da oni mogu pokrenuti tužbu za diskriminaciju u ime jedne osobe ili ak grupe građana. Pet postupaka strateškog parni enja je provedeno do danas. Svi se odnose na predmete diskriminacije na osnovu etni ke pripadnosti. Specifi ni izazovi postoje u cijeloj regiji, u smislu osiguranja dokaza diskriminacije, bilježenja svjedo enja, identifikacije svjedoka i drugih pitanja. Zbog ovog je nizak broj predmeta diskriminacije koje prijavljuju Romi. Tako er je neophodno da oni za koje se dokaže da su izvršili diskriminaciju protiv Roma budu suo eni sa posljedicama u skladu sa zakonom.

Almira Redžepi, **romska kontakt osoba u Komisiji za borbu protiv diskriminacije** u Bivšoj Jugoslavenskoj Republici Makedoniji, radila je na pove anju broja predmeta diskriminacije kojeg prijavljuju Romi. Zakon o borbi protiv diskriminacije utvr uje 19 osnova za diskriminaciju, uklju uju i etni ku pripadnost. U 2011. godini, bile su 62 pritužbe, 14% zasnovanih na etni koj pripadnosti (i samo nekoliko od strane Roma). Nedavno je došlo do incidenta u trgova kom centru gdje je kompaniji za održavanje naloženo da udalji sve uposlenike Rome iz dijela u kojem se poslužuje hrana. Komisija za borbu protiv diskriminacije podnijela je tužbu u ime Roma. Tako er su podnesene dvije tužbe protiv Grani ne službe, no za njih je utvr eno da nisu osnovane. Teret dokazivanja je na osumnji enom za diskriminaciju.

Sve powerpoint prezentacije mogu se na i u dijelu „Dokumenti“ na www.bpri-odhr.org.

Posjete na terenu

U esnici sastanka Radne grupe lokalnih samouprava imali su priliku posjetiti op ine Jajce (posjetu je vodila Lindita Bezhani, šefica Kabineta ureda ombudsmena u Albaniji) i Lukavac (posjetu je vodio Osman Bali , predsjednik Lige za dekadu Roma u Srbiji).

- U **Lukavcu**, u esnici su se susreli sa Minom Frljanovi , op inskim romskim referentom (op inskim koordinatorom za romska pitanja) koja je nedavno uposlena uz pomo BPRI projekta kako bi pomogla da se unaprijede odnosi izme u lokalne samouprave i romske zajednice, kao i Izetu Bajri , sekretaricu Op inskog vije a. Ovo je relativno mala op ina sa otprilike 1.400 Roma koji u ovom području žive dugo vremena. Oko jedne tre ine Roma Bosne i Hercegovine živi u Tuzlanskom kantonu, gdje se nalazi i op ina Lukavac. Tu se nalazi 11 nasilja u kojima žive Romi, a u njih 7 živi isklju ivo romsko stanovništvo. Od procijenjenog broja od 600 djece u Lukavcu, samo 72 poha a osnovnu ili srednju školu. World Vision radi na pove anju ovog broja kroz organiziranje radionica za roditelje i pra enje pojedina nih slu ajeva. Nema Roma koji su upisani na visokoškolske institucije, uglavnom zbog siromaštva (najbliži univerzitet je smješten u Tuzli, što bi od njih zahtijevalo da se presele). Godine 2006, Lukavac je imao 2 Roma u Skupštini op ine, ali to više nije slu aj.
- U **Jajcu**, u esnici su se susreli sa Vernesom Zeki , medijatorom za socijalnu zaštitu za Rome – Romkinja koja je nedavno uposlena uz pomo BPRI projekta kako bi se unaprijedio pristup socijalnim uslugama za romske porodice. Tako er su imali priliku da razgovaraju o uvo enju ovog radnog mjesta sa Enverom Šabi em, pomo nikom na elnika, i Indiom Mehi - ejvan, direktoricom centra za socijalni rad. U Jajcu živi 56 romskih porodica sa 123 djece. Op ina vrši obnovu stambenih jedinica kako bi se unaprijedili uvjeti života te radi na poboljšanju sistema kanalizacije i vodoopskrbe. Pored ostalog, 23 romske ku e su obnovljene uz pomo op ine, a tri romske porodice su premještene u stambene jedinice u kojim su bolji uvjeti. Trenutno, op ina radi sa eksternim donatorom na instaliranju 24 septi ke jame za romska doma instva, što je dio projekta usmjerenog na unaprje enje vodoopskrbe u romskim naseljima. Dobra koordinacija sa centralnom vladom je bila od klju nog zna aja za postizanje rezultata u ovoj oblasti. Medijator za socijalnu zaštitu za Rome tako er pruža pomo pri upisu u mati ne knjige, pomaže unaprje enje pristupa uslugama i organizira edukacije u oblasti nasilja u porodici. Me utim, op ina Jajce nema

uposlenih Roma u svojoj upravi. U esnici su tako er imali priliku uti da se Romi nisu mogli kandidirati za Predsjedništvo ili Dom naroda u Bosni i Hercegovini, s obzirom da nisu pripadnici tri konstitutivna naroda.

Protokol dobrih praksi za jedinice lokalne samouprave za uklju ivanje

Na osnovu Regionalnog izvještaja, BPRI izradio je Protokol dobrih praksi za lokalne samouprave za uklju ivanje Roma, koji je predstavljen u toku sastanka Radne grupe lokalnih samouprava. Ovaj Protokol navodi nekoliko klju nih na ela koja treba da usmjeravaju saradnju izme u lokalnih samouprava i romskih zajednica:

1. *Izri ito (ali ne neophodno i isklju ivo) usmjerenje na Rome* – ovo na elo zasnovano je na prepoznavanju injenice da se potrebe i interesi Roma, kao ugrožene grupe, moraju uzeti u obzir od po etka definiranja politika.
2. *Doprinos integraciji i uklju ivanju* – politike usmjerene na Rome su neophodne, ali u isto vrijeme od klju nog je zna aja da takve politike unaprijede pristup uslugama koje tako er koristi neromsko stanovništvo, a ne da se stvaraju paralelne službe i usluge.
3. *Usmjeravanje pitanja na jednakost spolova i u eš e Romkinja.*
4. *Koordinacija i uskla enost sa drugim politikama na lokalnim i centralnim nivoima, uzimaju i u obzir potrebe na lokalnom nivou.*
5. *Usmjeravanje na razli ite aspekte odre enog pitanja u okviru sveobuhvatnog pristupa* – uzimaju i u obzir složenu prirodu marginalizacije Roma neophodno je razmotriti stvaranje veza izme u svih oblasti politike.
6. *Ostvarivanje višestrukih u inaka* – kada god je mogu e, aktivnosti trebaju biti osmišljene na na in da donesu poboljšanja izvan kruga direktnih korisnika ili izvan tematskih podru ja, koja nisu obuhva ena datim aktivnostima. Na primjer, inicijative usmjerene na ekonomsko osnaživanje odraslih mogu doprinijeti unaprije enju pristupa obrazovanja za djecu.
7. *Osiguranje jednake zastupljenosti* – vlade trebaju stvoriti uvjete da manjinske zajednice u estvuju u javnim poslovima i javnoj upravi te da sastav odražava raznoliku strukturu stanovništva. U tom smislu, treba izna i na ine da se promovira zapošljavanje i zadržavanje na radnim mjestima u javnom sektoru osoba koje pripadaju manjinskim zajednicama.
8. *Unaprije enje razvoja unutar grupe sposobnih sagovornika* – nivo na kojem se znanje pripadnika lokalnih romskih zajednica može primijeniti u izradi i provedbi odgovaraju ih politika je suštinski povezan sa sposobnosti onih koji daju takvo znanje.
9. *Sistematsko pra enje i evaluacija* – u inkovitost politika usmjerenih na Rome treba se mjeriti u smislu odgovaraju ih pokazatelja koji se odnose na osnovne podatke razvrstane na osnovu etni ke i spolne pripadnosti, prikupljene, obra ene i uvanje u skladu sa evropskim standardima o zaštiti li nih podataka.

U skladu sa ovim na elima, protokol predlaže i detaljno predstavlja tri klju na koraka usmjerena na uklju ivanje Roma u procese planiranja i donošenja odluka na lokalnom nivou: 1) stvaranje uvjeta za zajedni ki rad romskih organizacija civilnog društva i lokalne uprave, 2) izrada politika na lokalnom nivou za i sa Romima, 3) provedba prakti nih politika.

Protokol dobrih praksi može se na i na www.bpri-odih.org.

Nakon odre enih kritika usmjerenih na raseljavanje romskog stanovništva iz nelegalnih naselja u Beogradu, Aleksandra Krsti , pomo nik sekretara za socijalnu zaštitu **Grada Beograda**, navela je da Grad radi godinama na unaprije enju položaja Romi, posebno onih koji žive u nehidijenskim uvjetima u naseljima. Napomenula je da je 1.189 osoba preseljeno iz mobilne stambene jedinice te da im je osigurana elektri na energija i voda. Pored toga, izgra eno je 650 socijalnih stambenih jedinica i njih 200 dodijeljeno romskim porodicama. Grad tako er pruža podršku u smislu nabavke namještaja, odje e i evidencije za dobivanje osobnih dokumenata. Grad trenutno zapošljava 7 Roma u Sekretarijatu za socijalnu zaštitu, a odre eni broj Roma tako er radi u javnim komunalnim poduze ima. U esnici iz Bivše Jugoslavenske Republike Makedonije napomenuli su da promjene kao što su raseljenja ili premještanja romskih porodica zbog ograni enja utvr enih prostornim planovima, koje donosi Gradsko vije e, moraju se provoditi u tijesnoj saradnji, komunikaciji i dogovoru sa romskim porodicama.

Nekoliko romskih aktivista naglasilo je važnost na elu „**ništa o nama bez nas**“ kada se izra uju politike i projekti. Tako er su potakli romske zajednice sa preuzmu vodstvo i postanu proaktivne u zalaganju za svoja prava.

Sljede e BPRI aktivnosti i naredni koraci

BPRI e objaviti Regionalni izvještaj o unaprje enju i legalizaciji romskih naselja i ostvarivanju pristupa socijalnim stambenim jedinicama. Ovo e biti predstavljeno na regionalnom okruglom stolu o stambenim pitanjima u jesen 2013. godine.

Tre i sastanak Radne grupe lokalnih samouprava usmjerit e se na pra enje provedbe lokalnih politika, uklju uju i analize jazova u primjeni politika u praksi, socijalnih karti i drugih metodologija.

U esnici su pozvani da dostave komentare na Protokol dobrih paksi u naredne dvije sedmice. Nakon ovog perioda, smatrat e se da je Radna grupa lokalnih samouprava usvojila Protokol. Jedna preporuka dobivena u toku sastanka je da se treba pripremiti više materijala za zvani nike lokalnih samouprava zainteresiranih za uklju ivanje Roma ili upravljanje me uetni kim odnosima op enito. Prisutna je kontinuirana promjena uposlenika na lokalnom nivou te svi oni trebaju biti informirani o metodologijama i na elima u ovoj podoblasti dobre uprave. Još jedna o igledna potreba koja je izražena odnosila se na osiguranje edukacije za zaposlene Rome koji rade u smislu dobre uprave kao romski koordinatori ili savjetnici.

Prilog 1: Lista u esnika

Albanija

Ime	Pozicija	Institucija	Lokacija	
Dile Nikolla	Direktor Direkcije za koordinaciju i razvoj	Op ina Lezha	Lezha	pzhvillimi@lezha.org
Elisabeta Dodbiba	Stru njak	Ministarstvo rada, socijalnih pitanja i jednakih mogu nosti	Tirana	e.dodbiba@yahoo.com
Ferit Milanj	Ilan Op inskog vije a/lokalni stru njak	Op ina Lushnje	Lushnje	Ferit.milanj@gmail.com
Eriselda Sefa	Šefica kabineta	Op ina Lushnje	Lushnje	eriselda83@yahoo.com
Teuta Korreshi	Zamjenik na elnika	Op ina Lushnje	Lushnje	eriselda83@yahoo.com
Ilija Qerosi	Stru njak	Zajednica Grabian	Grabian	komonagrabian@yahoo.com
Dallandyshe Rrokaj	Sekretar	Zajednica Shushice	Shushice	komonashushice@yahoo.com
Besa Xhani	Odjel dje ije zaštite	Op ina Pogradec	Pogradec	cpupogradec@yahoo.com
Avni Latifaj	Lokalni romski stru njak	Zajednica Shushice	Shushice	
Edison Kipti	Lokalni romski stru njak	Op ina Lezha	Lezha	edison_kipti@hotmail.com
Majko Majko	Lokalni romski stru njak	Op ina Gjirokaster	Gjirokaster	majkomajko51@yahoo.com
Arben Rushit	Lokalni romski stru njak	Op ina Pogradec	Pogradec	arben.rushit@gmail.com
Ardiana Hala	Savjetnik	Ured komesara za zaštitu od diskriminacije	Tirana	ardiana.hala@kmd.al
Irma Baraku	Komesarka	Ured komesara za zaštitu od diskriminacije	Tirana	Irma.Baraku@kmd.al
Lindita Bezhani	Šefica Kabineta Ombudsmena	Ured ombudsmena	Tirana	lbezhani@avokatipopullit.gov.al

Bosna i Hercegovina

Predrag Radosavljevi	Šef odjela/pomo nik ombudsmena	Ured ombudsmena	Banja Luka	praosavljevic@mhrr.gov.ba
Selma Muji	Doma i pravni stru njak (BPRI)	Ured ombudsmena	Tuzla	selmamuji@live.com
Jasmin Sulji	Doma i pravni stru njak (BPRI)	Ured ombudsmena	Br ko	jsuljic@ombudsmen.gov.ba

Edin Ibrahim efendi	Stručni suradnik/pravnik	Ured ombudsmena	Sarajevo	eibrahimefendic@mhrr.gov.ba
Milan Jovanovi	Šef odjela	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	Sarajevo	milan.jovanovic@mhrr.gov.ba
Alen Gavranovi	Regionalni koordinator za pitanja Roma (BPRI)	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	Sarajevo	alen.gavranovic@mhrr.gov.ba
Admir Pindži	Regionalni koordinator za pitanja Roma (BPRI)	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	Tuzla	admirpindzic@hotmail.com
Mujo Fafuli	Regionalni koordinator za pitanja Roma (BPRI)	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	Kakanj	mujo.fafulic@mhrr.gov.ba
Adnan Šubert	Regionalni koordinator za pitanja Roma (BPRI)	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	Banja Luka	adnan.subert@mhrr.gov.ba
Božo Ori	Šef Odjela za socijalna pitanja	Grad Mostar	Mostar	bozo.coric@mostar.ba
Begzada Beganovi	Romski općinski referent (BPRI)	Općina Bijeljina	Bijeljina	begzada.otaharin@hotmail.com
Vernesa Zeki	Medijator za socijalnu zaštitu Roma (BPRI)	Općina Jajce	Jajce	vernesa.ramic@gmail.com
Rajka Zdjelar	Savjetnik	Općina Prijedor	Prijedor	rajka.zdjelar@prijedorgrad.org
Aldina Fafulovi	Romska aktivistkinja i mladi romski profesionalac	Općina Vitez	Vitez	aldinafafulovic@hotmail.com
Aldijana Dedi	Romska aktivistkinja i mladi romski profesionalac (BPRI)	Općina Visoko	Visoko	aldijana.dedic@yahoo.com
Saliha Djuderija	Pomoćnik ministra	Ministarstvo za ljudska prava i izbjeglice	Sarajevo	saliha.djuderija@mhrr.gov.ba
Kendall Palmer	Zamjenik direktora Odjela ljudske dimenzije	OSCE Misija u BiH	Sarajevo	kendall.palmer@osce.org
Dervo Sejdi	Koordinator za pitanja Roma	OSCE Misija u BiH	Sarajevo	dervo.sejdic@osce.org
Maja Bariši	Službenica za socijalnu inkluziju	OSCE Misija u BiH	Sarajevo	maja.barisic@osce.org
Samir Arnaut	Kontakt osoba za pitanja Roma	OSCE Misija u BiH	Tuzla	samir.arnaut@osce.org
Nikolina Tomas	Kontakt osoba za pitanja Roma	OSCE Misija u BiH	Travnik	nikolina.tomas@osce.org
Andy McGuffie	Šef Odjela za komunikaciju i glasnogovornik	Delegacija Evropske unije u BiH	Sarajevo	andy.mcguffie@eeas.europa.eu

Gordana Maki	Odjel za demokratsku stabilizaciju	Delegacija Evropske unije u BiH	Sarajevo	gordana.makic@eeas.europa.eu
Elmaja Bavčić	Asistent na projektu	Vijeće Evrope, Zajednički EU/CoE projekt "Regionalna podrška za inkluzivno obrazovanje u Jugoistočnoj Evropi"	Sarajevo	elmaja.bavcic@coe.int
Dženan Kapetanović	Saradnik na programu	UNDP Socijalna inkluzija i usluge demokratske uprave	Sarajevo	dzenan.kapetanovic@undp.org
Edita Selimbegović	Saradnik na programu	IOM	Sarajevo	eselimbegovic@iom.int
Enver Sabi	Zamjenik na mjestu	Općina Jajce	Jajce	opc.jajce@tel.net.ba
Indira Mehićević	Direktor	Centar za socijalni rad	Jajce	czsrjajce@yahoo.com
Mina Frljanović	Općinski referent za Rome (BPRI)	Općina Lukavac	Lukavac	mina.frljanovic@hotmail.com
Izeta Bajrić	Sekretarica	Općinsko vijeće	Lukavac	sluzba-ov@lukavac.ba
Dževad Mujkić	Na mjestu	Općina Lukavac	Lukavac	kabinet-nacelnika@lukavac.ba
Nazif Mujić	Romski aktivist, dobitnik nagrade Srebreni medvjed za film „Epizoda iz života sakupljača željeza“	Naselje Poljice	Lukavac	n/a

Hrvatska

Maja Šukelj	Savjetnik	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Zagreb	maja.sukelj@uljppnm.vlada.hr
Monika Čavlović	Savjetnik	Ured ombudsmena	Zagreb	monika.cavlovic@ombudsman.hr
Zrinka Hafizović	Šef Odjela za prava nacionalnih manjina	Grad Sisak	Sisak	zrinka.hafizovic@sisak.hr
Talita Jašarevski	Mladi romski stručnjak	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Zagreb	talita.jasarevski@hotmail.com
Orhan Memedi	Mladi romski stručnjak	Ured za ljudska prava i prava nacionalnih manjina	Zagreb	orhan.memedi@yahoo.com

Kosovo

Bashkim Kurti	Koordinator	Općina Gjakovica	Gjakovë/ Djakovica	bashkim_kurti@yahoo.com
---------------	-------------	------------------	--------------------	--

Zoran Kiti	Službenik, Ured za zajednice i povratak	Op ina Kosovo Polje	Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	zorankitic@yahoo.com
Naim Ismajli	Predsjednik	Kosovo Savez op ina	Prishtinë/ Pristina	Naimismajli@yahoo.com
Husnija Beškovi	Zamjenik ministra	Ministarstvo za zajednice i povratka	Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	husnij.beskovic@rks-gov.net
Sladjana Lazi	Šefica Ureda za zajednice i povratak	Op ina Kosovo Polje	Fushë Kosovë/ Kosovo Polje	afrimkrasnigi63@hotmail.com
Zenun Zeqa	Zamjenik na elnika	Op ina Klina	Klinë/ Klina	zenun.zeqa@rks-gov.net
Ibrahim Arslan	Zamjenik ombudsmena	Ured ombudsmena	Prishtinë/Pristina	iarslan@ombudspersonkosovo.org
Agim Gashi	Zamjenik šefa Ureda za zajednice i povratka	Op ina Klina	Klinë/ Klina	agim.gashi@rks-gov.net
Adrian Zeqiri	Izvršni direktor	ECMI	Prishtinë/ Pristina	zeqiri@ecmikosovo.org
Edi Ibrahim	Šef Ureda za zajednice i povratka	Op ina Gra anica	Gra anica/ Graçanicë	edi.ibraimi@hotmail.com
Besart Elshani	Mladi romski stru njak (BPRI)	Op ina Prizren	Prizren	besart.elshani@osce.org

Montenegro

Braho Adrovi	Dopredsjednik za socijalna pitanja	Op ina Berane	Berane	potpredsjednikdd@berane.co.me
Bosiljka Radonji	Šefica Odjela za socijalna pitanja	Grad Tivat	Tivat	drustvene.djelatnosti@opstinativat.me
Tufik Bojadži	Zamjenik na elnika	Op ina Bijelo Polje	Bijelo Polje	kabinetopstinebp@t-com.me
Nik Gašaj	Savjetnik	Ured ombudsmena	Podgorica	nik.gasaj@gmail.com
Džafer Brahimi	Predsjednik	Udruženje Egip ana	Tivat	monirego@t-com.me
Mehmet Beriša	Direktor	Mladi Romi	Herceg Novi	berisam@t-com.me
Ismet Selimovi	Direktor	E Rroma	Bijelo Polje	nvoeroma@yahoo.com
Smail Pepi	Direktor	NVO "Djeca – Enfants"	Berane	d-e-smajo@t-com.me
Zdravko Janjušević	Direktor	Demokratski centar Bijelo Polje	Bijelo Polje	demokratabp@gmail.com
Svetlana Laušević	Viši programski asistent	OSCE misija u Crnoj Gori	Podgorica	svetlana.lausevic@osce.org

Srbija

Zorana Pavlovi	Koordinatorica za pitanja	Grad Kruševac	Kruševac	zorana83@gmail.com
----------------	---------------------------	---------------	----------	--

	Roma			
Milan Spasi	Policajac	Grad Kruševac	Kruševac	jarrydia@gmail.com
Vesna Nikoli	Koordinatorica za pitanja Roma	Grad Pan evo	Pan evo	vesnapancevo@yahoo.com
Saša Vlahovi	Šef Kabineta na elnika	Grad Pan evo	Pan evo	sasa.vlahovic@pancevo.rs
Slavica Vabrik	Registar	Grad Pan evo	Pan evo	slavicavabrik@yahoo.com
Radmila Zeirovi	Koordinatorica za pitanja Roma	Grad Novi Sad	Novi Sad	izprora@eunet.rs
Kosana Beker	Komesarka	Ured komesara za zaštitu jednakosti	Beograd	kosana.beker@ravnopravnost.gov.rs
Suzana Paunovi	Direktorica	Ured za ljudska prava i prava manjina	Beograd	suzana.paunovic@ljudskaprava.gov.rs
Danijela Jankovi	Savjetnica	Ured za ljudska prava i prava manjina	Beograd	danijela.jankovic@ljudskaprava.gov.rs
Ana Saipovi	Direktorica	NVO Osvit	Niš	anaosvit@gmail.com
Marina Simeunovi	Istraživa – analiza jazova izme u politika i prakse	Romska inicijativa Ljubovija	Ljubovija	marina.vrganj@gmail.com
Nenad Vladislavljev	Koordinator za mlade romske profesionalce	Udruženje studenata Roma	Novi Sad	nenad.vladislavljev@urs.co.rs
Semiha Karar	Direktorica	Sandža ki odbor za ljudska prava	Novi Pazar	sanodbor@eunet.rs
Elmaz Omerovi	Koordinator za pitanja Roma	Op ina Novi Pazar	Novi Pazar	novipazar@kirs.gov.rs
Fevzija Muri	Zamjenica na elnika	Op ina Novi Pazar	Novi Pazar	mfevzija@gmail.com
Asmira Ivi	lanica Radne grupe za LAP		Novi Pazar	asmiranp@hotmail.com
Ana Poznanovi	Pomo nica sekretara za socijalna pitanja	Grad Beograd	Beograd	ana.poznanovic@beograd.gov.rs
Aleksandra Krsti	Zamjenica sekretara za socijalna pitanja	Grad Beograd	Beograd	aleksandra.krstic@beograd.gov.rs
Tanja Stojkovi	Koordinatorica projekta	EHO	Novi Sad	tanjas@ehons.org
Osman Bali	Predsjednik	Liga za dekadu Roma	Niš	erolademov@yahoo.com
Dragana Vujkov	Savjetnica, Odjel za nacionalne manjine	Ured ombudsmena Republike Srbije	Beograd	msekuloskapp@gmail.com
Zoran Pavlovi	Koordinator za pitanja Roma	Grad Kragujevac	Kragujevac	sami.trizla@yahoo.com
Petar Anti	Evaluator za srednjoro nu evaluaciju	BPRI	Beograd	

Bivša Jugoslavenska Republika Makedonija

Erol Ademov	Ured za manjinske zajednice	Op ina Stip	Stip	erolademov@yahoo.com
Marija Sekulovska	Šefica kabineta na elnika	Op ina Prilep	Prilep	msekuloskapp@gmail.com
Samija Ajdini	Ured za manjinske zajednice	Op ina Prilep	Prilep	sami.trizla@yahoo.com
Iljaz Halimi	Šef aktivnosti u javnom sektoru	Op ina Tetovo	Tetovo	info@tetova.gov.mk ; iljaz.halimi@tetova.gov.mk
Duško Minovski	Predsjednik	Komisija za borbu protiv diskriminacije	Skopje	dminovski@mtsp.gov.mk
Ipek Useinova	Mla i suradnik – Jedinica za nediskriminaciju i odgovaraju u i jednaku zastupljenost	Ured ombudsmena	Skopje	IUseinova@ombudsman.mk
Ferdi Ismaili	Predsjednik	NVO Sonce	Tetovo	f.ismaili@sonce.org.mk
Ahmet Jašarevski	Predsjednik	NVO Drom	Kumanovo	ahmet@drom.org.mk
Jasmina Golubovska	Politi ki analiti ar i koordinator projekta	Makedonski helsinški odbor	Skopje	helkom@mhc.org.mk
Vesna Babi - Petrovski	Direktorica	Agencija za realizaciju prava zajednica	Skopje	mramorje664@aopz.gov.mk
Lejla Kardovi	Savjetnica za me unarodnu saradnju	Agencija za realizaciju prava zajednica	Skopje	lejlakardovic@aopz.gov.mk
Muhamed To i	Predsjednik	NVO Mese ina	Gostivar	tocimuhamed@t-home.mk
Eben Friedman	Autor regionalnog izvještaja	BPRI	Skopje	friedmaneben@yahoo.de
Almira Redžepi	Kontakt osoba za pitanja Roma	Komisija za sprje avanje diskriminacije	Skopje	almiraredzepe@gmail.com
Gordana Nestorovska	Konsultant	Udruženje Roma "Avena"	Ko ani	gmicova@hotmail.com

U esnici izvan regije Zapadnog Balkana

Marcos Andrade	Projekt menadžer ROMED	Vijeće Evrope, Tim za podršku specijalnog predstavnika generalnog sekretara za pitanja Roma	Strasbourg	marcos.andrade@coe.int
Alan Philips	Evaluator za srednjoročnu evaluaciju	Najbolje prakse za uključivanje Roma		

BPRI team

Judith Kiers	Menadžer projekta	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Varšava	Judith.kiers@osce.org
Milena Isakovic	Regionalni koordinator	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Beograd	Milena.isakovic@osce.org
Jasmina Viteskic	Domaći projektni službenik	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Sarajevo	Jasmina.viteskic@osce.org
Vedran Mustafic	Regionalni administrativni asistent	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Sarajevo	Vedran.mustafic@osce.org
Aleksandar Lazovski	Domaći projektni službenik	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Skopje	Aleksandar.lazovski@osce.org
Shukrijana Statovci	Regionalni administrativni asistent	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Skopje	Shukrijana.statovci@osce.org
Aleksandar Dimishkovski	PR konsultant	Najbolje prakse za uključivanje Roma	Skopje	bpri@odihr.pl